

Oponentský posudek diplomové práce

Diplomant: Jakub Kopáček

Téma diplomové práce: Vývoj zástavního práva na území Českých zemí

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Petr Bělovský, Dr.

Oponent diplomové práce: JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.

Diplomant si za téma své kvalifikační práce zvolil téma vývoje zástavního práva v Českých zemích, které samo o sobě je poměrně široké. Na druhou stranu uvedené téma umožňuje nemalou vnitřní koncentraci na určitý dílčí aspekt problematiky. V tomto ohledu diplomová práce směřuje k popsání vývoje zástavního práva jednak v jeho základních historických etapách a uvnitř toho také na základě několika vybraných dílčích problémů institutu zástavního práva. Byť se nejedná o postup obvyklý, jistě je možno jej považovat také za přínosný, neboť popisuje institut zástavního práva v určitém komplexu, a to na rozdíl od obvyklejšího přístupu spočívajícího ve zkoumání vývoje výhradně jedné dílčí problematiky.

Po formální stránce nelze mít vůči předložené diplomové práci výraznějších námitek. Práce obsahuje 67 stran textu, jehož tvrzení jsou podložena přesně 210 poznámkami pod čarou. Práce rovněž obsahuje samostatný seznam použité literatury, který obsahuje 36 monografických položek a 4 odborné články. Dále diplomant ke své práci použil 5 pramenných zdrojů, 28 právních předpisů a 14 položek judikatury. K těmto seznamům lze mít výtku, že obsahují, s jednou výjimkou, pouze práce českojazyčné a tuzemské provenience. Ačkoliv pro obor římského práva, ale domnívám se, že i pro fundované zkoumání současného občanského práva, jsou zahraniční zdroje nutností a bez nich práce postrádá to, co jí činí skutečně odbornou. Nutno však uvést, že vzhledem k tématu práce, které se soustředilo na vývoj zástavního práva v Českých zemích, nelze absenci cizojazyčných zdrojů považovat za chybu, a to z toho prostého důvodu, že pro dané téma výrazněji neexistují či jejich případné použití by bylo spíše samoúčelným. Samotná ryze romanistická část práce, kde je přirozeně možnost použít zahraniční zdroje, pak není stěžejní částí práce, a tak je možno od tohoto požadavku upustit. Práce je rovněž doplněna dalšími náležitostmi, jež mají být součástí diplomové práce.

Členění práce je možno mít za poměrně logické, snad pouze nadpis 4. části není příliš výstižný, neboť „zástavní právo do roku 1989“ pod sebe může zahrnout i předchozí kapitoly. Možná by téma Osnovy 1937 bylo možno lépe připojit k ABGB, nežli k následující kapitole, ale i diplomantem zvolený postup má svá opodstatnění. Jinak je nutno mít členění a strukturu práce za zdařilou.

Stylistická stránka práce rovněž nevykazuje závažnějších vad, ba naopak. Text je psán velice srozumitelným a odborným jazykem, zcela v duchu jazykových usancí, které se k odbornému textu váží. Na několika málo místech prosvítla ich-forma (str. 47, 61, nebo ve formulaci „dle mého názoru“ na str. 33, 38, 50, 54 a dalších), která se v odborném textu nepoužívá a je vhodnější její opis. Rovněž je nutno upozornit diplomanta na skutečnost, že samotné číslo poznámky pod čarou se píše vždy až za interpunkční znaménko, nikoliv mezi konec slova a toto interpunkční znaménko (viz str. 4). V textu se vyskytuje i několik drobných překlepů, jako jsou kupříkladu „*praediattura*“ (str. 8), „*hypothecae*“ v nom. sg. (str. 10), „se zavržením vývoje“, kde zřejmě mělo být „se završením vývoje“ (str. 10), „*pignus in causa indicati captum*“ (str. 14), „na ... Podkarpatské Rusy“ (str. 24), „vyplivala“ (str. 46), nebo „příslušné práva“ (str. 47), ale je možno konstatovat, že těchto překlepů je méně, než bývá v obdobných pracích zvykem. Na str. 14 je nutno upozornit na termín magistrát, jako římský úředník, z něhož bývá odvozováno slovo „magistrátským“ nikoliv „magisterským“, jehož význam je odlišný. Ještě je možno se zamyslet nad používáním latinských pojmů v českém textu, kdy je elegantnější hovořit o formě „hypotheky“, než „*hypothecy*“. Lze tedy doporučit diplomantovi, aby do kursivy (jako cizí pojem) dával slovo pouze tehdy, pokud je celé, včetně koncovek, v cizím jazyce, a pokud jsou koncovky české, tedy spíše přistoupit k českému pravopisu. Snad by také při uvozování názorů osob, na něž diplomant odkazuje, bylo vhodnější a elegantnější je uvozovat i s křestním jménem (viz str. 7 – než „Pelech považuje...“ je dle oponentova názoru elegantnější „Josef Pelech považuje...“). Žádná z uvedených výtek však není nijak významná a ve svém celku nesnižuje výrazně kvalitu předkládané diplomové práce.

Co se týče další specifické oblasti vědecké práce, tedy tvorby referencí (citací a odkazů) vlastního textu, tak tyto jsou udělány zásadně poctivě se snahou o řádné citování zdrojů. V tomto směru však diplomant v romanistické části práce nepostupuje podle zavedeného usu, kdy prameny necituje podle jejich vnitřního členění (např. Inst. 4.6.7, plus případně obecnou citací překladu), ale přímou citací překladu dle stránek (viz

pozn. 51 na str. 11). Některé citace jsou navíc zcela nedohledatelné (pozn. 64 na str. 14). Takovýto způsob citací je romanistické vědě cizí. Ve zbytku práce však již je postupováno *lege artis*. V dané souvislosti je ještě nutné diplomantovi po formální stránce vytknout nejednotnost pořadí příjmení křestního jména a příjmení v citacích (viz např. pozn. 146 a 147 na str. 34 nebo 8. a 10. položka seznamu literatury). Ačkoliv se jedná o významnou výtku, pro celou práci není natolik relevantní, aby mohl způsobit její odlišné hodnocení.

V samotném textu práce je možno se setkat s jednou formulační nepřesností, kdy se může jevit, jakoby na str. 24 diplomant tvrdil, že BGB je přirozenoprávní kodifikací, přičemž právní vědou je obecně zastáváno stanovisko, že se o přirozenoprávní kodifikaci nejedná.

Při souhrnném pohledu na předloženou práci je pak nutno vyzdvihnout některé úvahy, které diplomant samostatně přinesl a přednesl, stejně jako i názorové vymezení v některých dílčích právních problémech. V tomto směru je nutno kupříkladu ocenit i drobný exkurz k zákonu o mezinárodním obchodu, což je odbočka, která by si možná zasloužila hlubší rozpracování dotýkající se reflexi důvodů nebo diskusí nad jeho právními instituty v soudobé právní vědě, a to ve srovnání s občanským zákoníkem a občanským právem. Takovýchto odboček práce nabízí mnoho, ale každá z nich by narušila celkovou koncepci práce a jejich byť i dílčí zpracování by přesahovalo meze diplomové práce spíše k práci disertační. V závěru je tedy nutno konstatovat, že práce je zpracována na výborné úrovni a osvědčuje diplomantovu schopnost formulovat právní problém a odpovídat si na něj, stejně jako diplomantovu schopnost psát odborný právní text se vším, co k němu náleží.

V návaznosti na výše uvedené jako témata k diskusi v rámci obhajoby diplomové práce navrhuji kupříkladu:

Zástavní právo v městském právu jako cesta recipovaného římského práva do ABGB.

Vydržení a zástavní právo – od „nevýhodnosti“ zpětného vydržení fiducie k současným průnikům obou institutů.

Na základě všeho výše uvedeného tedy doporučuji uvedenou diplomovou práci k ústní obhajobě s navrhovaným výborným hodnocením a po řádném složení všech dalších studijních povinností doporučuji udělit diplomantovi titul magistr University Karlovy.

V Hýskově 20. září A.D. 2020

JUDr. Jan Šejdl. Ph.D.